SOLBLINK

TIDSSKRIFT FOR VEGETARISK LIVSFØRELSE

4. Aargang | August 1910 | Nr. 2

SOLENS MAGT.

For os Beboere af det kolde, taagede Norden, som den største Del af Aaret kun har Solen paa Visit nogle Timer, med lange Mellemrum en halv Dag eller saa og, naar vi er rigtig heldige, et Par Dage i Træk, er det som et Eventyr at se Solen Dag efter Dag straale fra en klarblaa, skyfri Himmel.

Den 4. Marts — en af vore sædvanlige raakolde Vinterdage med en smudsiggraa, klam Taage over Land og Vand — forlod vi Danmark for at drage Syd paa. Naar vi fra Gedser kom ud paa Ostersøen, brød Solen igennem Taagemasserne — denne Artikel er skrevet i Jerusalem d. 15. April — og har nu i hele denne lange Tid daglig straalet i fuld Glans — ikke Solblink, men Solglød — med Undtagelse af $^1/_4$ Time i Alexandria i Ægypten, da der faldt en intensiv Regnskylle, og en Søndag Eftermiddag i Jerusalem, da Regnen strømmede rigeligt ned og gav fornyet Friskhed til det herlige Foraarsskrud, hvori Judæas Bjærge nu er klædt.

Paa Rejsen gennem Tyskland ser man endnu meget taa Spor af Solens Magt. Rugen og Hveden er maaske noget grønnere end hos os, en og anden Foraarsblomst titter frem i en lun Skrænt mod Syd, men Træerne har endnu ikke begyndt at røre paa sig. I Alperne straaler Solen over blændende hvide Snemarker, hvorimellem sorte Naaleskove og nogne blaa Bjærgknuder stikker frem; her sover Naturen endnu sin lange Vintersøvn. Sydskraaningerne ned imod Italien er grønne af nyt fint Græs, isprængt med gule og røde Narcisser, Crocus, Tulipaner og Primulaer, men i Verona gaar Landets Børn omkring i lange Gedeskindspelse

eller folderige, luvslidte Kapper, malerisk draperede, og fryser med Anstand.

Paa Poslettens uendelige flade Marker er alt Arbejde i fuld Gang; der pløjes, harves og saas, men alt med primitive Redskaber. Morbærtræerne staar i lange ensformige Rækker og strækker sine nøgne, knudrede Grene som Arme til Bøn mod Himlen, og imellem de mosgroede Stammer hænger de bladløse Vinranker som store Hængekøjer. Først Syd for Appeninerne faar Solen Magt til at fremlokke grønne Blade, Blomster og Frugter. I Firenze er det som en smuk Forsommerdag hos os. Skrænterne paa Fiesoles Bakker er smykkede med blomstrende Roser, Kameliaer og Nelliker; de sorte højtidelige Cypresser faar et let grønligt Skær af unge Skud, Vinknopperne svulmer og Citrontræerne bærer baade modne Frugter og nyudsprungne duftende Blomster. Paa Grønttorvene inde i Byen staar lange Rækker Æselvogne med frisk Spinat, store Radiser, Agurker, italienske Ferskener, alt dyrket paa Friland, samt hele Bjærge af Appelsiner, Citroner, Æbler og Pærer. Den rummelige Dalkedel, hvor Firenze ligger, er som et stort naturligt Drivhus.

I Rom er det køligt, og alt har Karakter af allertidligste Foraar, men i Golfen ved Napoli har Sydens straalende Foraar forlængst holdt sit Indtog. Roser og Pelargonier vælder i skinnende rød Blomsterpragt udover Havemuren, Artiskokkerne er færdige til Høst, ligesaa grønne Ærter og Bønner, som blev lagt ved Nytaarstid. Men vi har jo i Sinde at drage over Middelhavet for at skue Ægyptens Undere, og derfor bliver det kun et flygtigt Besøg i dette Paradis, hvor man ellers nok kunde have Glæde af at slaa sig til Ro i al denne Skønhed, som for hver ny herlig Soldag bliver rigere.

Over Middelhavet, hvis Vand er som en mættet Kobbervitriolopløsning, har Solen straalet i 3 Dage, tilsyneladende til ingen anden Nytte end at glæde Skibets Passagerer. Saa pragtfuld som Ildkuglen hæver sig op af det guldskinnende stille Hav, saa herligt som den om Aftenen synker derned og broderer Guld og Sølv og Rosastriber paa blaanende Skyer i Horizonten — det formaar ingen Pen at beskrive. Lykkelig den, som kan faa dette ejendommelige, herlige Skuespil at se.

Naar vi kommer ind i Ægyptens Land, mærker vi straks, at Vinter og Foraar er blevet til-

bage i Europa, her i Afrika er Højsommer; i Luxor er der Efteraarsstemning med afmejede Marker, faldende, visne Blade, modne Tomater paa tørre Stængler og tunge Frugter paa Træernes Grene. Naar man færdes i dette Land, forstaar man, at dets Beboere nødvendigvis maatte blive Soldyrkere, og at de er det realiter endnu i vore Dage. Og naar man sagtelig glider opad Nilfloden og sér det Liv og de Landskabsbilleder, der udfoldes ved dens Bredder, da forstaar man ogsaa, at dette Folk maatte dyrke den vældige Flod som en anden Guddom, og at de maatte dyrke begge i inderlig Forening som alt Livs Ophav i Modsætning til Ørkenens golde Øde, der kryber som to onde Slanger paa begge Sider om den gyldne Frugtbarhed. Mange vilde maaske sige, at det er et uinteressant og ensformigt Landskab, der drager forbi os i de 6 Dage, som Dampskibsturen tager fra Cairo til Luxor. Men denne forkerte Dom beror paa et manglende Blik for og Forstaaelse af Enkelthederne og den fremmedartede mærkelige Storladenhed, som præger denne lange, brede frugtbare Floddal, der indrammes snart nærmere snart fjærnere af Ørkenens hvide Kalkbjerge eller mørkegule Sandbanker. Selve den nærmeste Strandkant ser ud som Snittet af en vældig Bog, hvis Blade Floden i Aartusinder har lagt det ene ovenpaa det andet i kun Millimetertykkelse, og saa tilsidst er denne vældige Bog, hvis Titel er Frugtbarhed, indbunden i det grønne Fløjsbind. — Der er to saadanne Bøger i grønlige Bind med Sirater af Byer, Grave, Tempelruiner og Palmelunde, og de er forenede med hinanden ved det hvidblaa, glinsende Silkebaand, som strækker sig fra Ækvators urskovklædte Alper til Middelhavets Sandkyst.

Skarp, som trukken op med en Linial, er Grænsen mellem Ørkenens golde Øde og denne overvældende Frugtbarhed. Højsommeligt bringer Fellahen Vandet op fra Floden over Markerne ved Hjælp af Lerkrukker paa en Vippe som vore gammeldags Landsbybrønde, snegler det op med en primitiv arbejdende Skrue, og den mere velhavende lader en Kamel eller en Bøffel dreje et Par Tandhjul rundt med et Paternosterværk af Lerkrukker, som uafladelig gyder sit friske Indhold ud i de lange Vandingsrender mellem Markerne. Her kan høstes en tre fire Gange om Aaret. Nu staar her alenhøj Kløver, Byg og Hvede, som er ved at modnes, Ærter og Bønner, der snart skal høstes,

uendelige Felter med Agurker, hvortil Rækker af Majsstokke er sat til Skygge mod de brændende Solstraaler, Løg og Kaal og hist og her en tæt, frodig Sukkerplantage. Marker med Radiser og Roer og Sellerier ses ogsaa paa sine Steder. I Deltaet er Risen saaet — den tager noget længere Tid til Modning — Majsen vokser saa hurtigt, at den bliver fuld færdig paa et Par Maaneder oppe i øvre Ægypten. Saa kommer Bomuld, Hør og Hamp, en Mængde Sorter Meloner, den fattigste Fellahs næsten eneste Korn: Durran, forskellige Farveplanter og fremmedartede Leguminoser. I Deltaet ser man kun hist og her nogle Træer: Daddelpalmer, den ejendommelige Albizzia Lebbek, Ægyptens fornemste Skyggetræ — hører til Ærtefamilien med de lange tørre Bælge i tætte Duske, der rasler i Vinden, og som i Løbet af 40 Aar naa'r en Højde paa 25 Mtr., Sykomorer, Tamarinder, Figen og Eucalyptus. I Øvre-Ægypten er Palmelundene større og tættere, de enkelte Træer mere veludviklede, og de elegante svajende Blade naa'r en Længde paa 5 à 6 Meter; et enkelt Ekspl. af Ficus elastica med det mærkelige System af Luftrødder er i Stand til at danne ligesom en hel omfangsrig Lund. Nogen Underskov eller Skovbund findes absolut ikke, under Træerne ser man blot det sortegraa Nildynd, som, naar det tørrer, har Karakteren af pulverfin Aske. Vilde Blomsterplanter eller egentlig Ukrudtsplanter er sjeldne, Agavei, Aloe og Opuntiar hen imod Ørkenen, pragtfulde Snerler og Valmuer iblandt Kornet. Under Palmerne paa Randen af Ørkenen eller paa Højdedrag, der vanskelig kan overrisles ligger Fellahbyerne med sine firkantede Kasser til Huse, der nærmest tager sig ud som Bobler og Blærer paa den graa Jord. De er kun klinede op af Dynd og dækkede med Palmeblade og Majsstængler.

I det eneste Rum sover Familien paa nogle Maatter eller Kamelskind; Bohavet bestaar af et Par Vandkrukker og nogle Kogekar, maaske en Kobberflaske, naar de er rigtig velhavende.

En Masse Duer, som de holder for Gødningens Skyld, sværmer omkring Byerne og bor i firkantede Huller i Jordvæggene. Oppe paa Tagene ligger en Masse Skaar af sønderslaaede Vandkrukker og Tøjlaser, og her holder de magre Høns til.

Livet leves her i alle sine yderste Intimiteter under aaben Himmel, kun med nogle Majsstilke

eller Palmeblade som Beskyttelse mod de lodrette Solstraaler. De Indfødte, som kom ombord paa Skibet ved Byernes Landingssteder, havde med sig en Knippe Løg, et Par Agurker og et Bundt meterlange friske Sukkerrør — det var hele deres Proviant for flere Dage.

Siden Aar 1902 er dette Lands enorme Frugtbarhed end yderligere øget ved den storartede Nildæmning ved Assuan, Verdens største Arbejde i sit Slags. Denne Dæmning har nok sat Ægyptens skønneste og bedst bevarede Tempelruin under Vand og truer den maaske med total Undergang, men har ogsaa øget det dyrkede Land med 200,000 Hektar og øget den offentlige Formue med 15 Mill. ægypt. Pund (1 æ. P. = 18 Kr.) Siden 1907 er man i Færd med at gøre Dæmningen 7 Meter højere, hvorved yderligere 400,000 Hektar Land kan vandes og komme under Kultur. Det er ikke Smaasager af Livsmuligheder, det her drejer sig om, naar man tænker paa, at alene Afstanden fra Cairo og til Luxor er omtrent som mellem København og Stockholm, og at Bredden af det dyrkede Land paa de fleste Steder er flere Mile, saa kan man forstaa, hvilke Fremtidsmuligheder her findes; nu, naar man pløjer med en Kamel eller en Bøffel og et krumt Træstykke med en Jernske paa, hælder en Smule Vand over Markerne fra nogle gamle slimede Lerkrukker og nøjes med nogle Klatter Duegødning, kan man tage flere gode Afgrøder om Aaret. — Hvad vil det ikke blive, naar rationel Jorddyrkning ret faar Indpas; hele Europa vil her kunne hente alt, hvad det behøver af Korn og Frugter.

D'Hrr. Nationaløkonomer, som sidder begravede mellem deres statistiske Tabeller om Fattigdom og Forbrydelser, burde sendes herned, saa kunde maaske Synet af, hvad der allerede nu kan fremelskes paa disse herlige Marker, lære dem, at man ikke er absolut nødt til at betragte den traditionelle Fattigdom som evigt bestaaende og uudryddelig.

Kommer man ind i Orkenen, bliver Billedet af en anden Karakter; her er ingen jævn Overgang fra det bugnende Overflod til det absolute Intet — pludselig er hvert Spor af Plantevækst forbi, ikke det mindste Straa, ikke en Alge eller en Lavart, intet, intet andet end brandgule forvitrede Sten og hvid Sand, som gløder, saa det brænder gennem Fodsaalerne. Her findes ingen Muligheder for organisk Liv, men naar man ser tilbage udover de

vide grønne Marker, som man nys forlod, virker Orkenens Ode ikke saa trøstesløs; man synes, at den store Natur godt nok har Raad til at lade disse uendelige Sletter og knudrede Bjærgkæder brede sig i storladen Ro og Stilhed, i majestætisk Fred og Uberørthed fra al Livets Uro, Skiften og Tummel.

Jerusalem, den 15. April 1910.

John Bøkelund.

Den amerikanske Koloni i Jerusalem.

Ved et rent Tilfælde kom vi til at stifte Bekendtskab med denne Koloni. Vi søgte forgæves efter den svenske Koloni, som Selma Lagerløf skildrer i »Jerusalem«. Ingen kendte den, og vi troede derfor, at den kun eksisterede i hendes livlige Fantasi. Kede af Opholdet i et Hotel, som gjorde Fordring paa at være første Rangs, og dog i Virkeligheden rangerede med et tredie, fjerde Klasses europæisk Provinshotel, men langt fra færdige med Studiet af den interessante gamle By og dens mærkelige Omgivelser, havde vi bestemt os til snarest at drage op i Galilæa, da vi paa en af vore formentlig sidste Vandringer gennem de trange maleriske Gader mødte et Par Nordmænd, som vi havde rejst sammen med i Ægypten. De fortalte os, at de boede i den amerikanske Koloni og havde det meget godt dér hos rare Mennesker, der levede som i en stor Famile og kaldte hinanden Brødre og Søstre. Mere fik vi egentlig ikke at vide af dem, de havde travlt, thi de skulde rejse videre næste Dag. Vor Interesse var imidlertid vakt; vi tænkte saa smaat, at vi maaske kunde indtage deres Plads.

Næste Morgen begav vi os af Sted gennem Damaskusporten ud ad den brede bugtende Hovedlandevej til Oliebjerget, ved hvis Fod Kolonien skulde ligge. Vi standsede ved et stort smukt moderne arabisk Hus, omgivet af en velplejet Have, hvor Iris, Pelargonier, Fuchsiaer og Roser nu i April Maaned staar i deres skønneste Flor. En ung Dame lukkede os ind, og vi spurgte efter Forstanderen — vi erindrede nemlig, at Nordmændene i Kairo havde fortalt, at de havde en Anbefaling til »The director of American Colony in Jerusalem«.

»Her findes ingen Forstander,« erklærede hun med munter Stemme, »men please gaa med mig op i Salonen, der vil de træffe flere af Koloniens Medlemmer«. Og uden at spørge om, hvem vi var, eller hvad vi vilde, løb hun i Forvejen op ad en høj Stentrappe, som førte op til en høj aaben Loggia, gennem hvis Buer man havde en henrivende Udsigt over en af fire Længer begrænset Havegaard med herlige Slyngpelargonier, Palmer, vidunderlige Kaktusser og slanke Cypresser,

en stor stenlagt Tagterasse og Oliebjergets fine bløde Linjer i Baggrunden mod en klarblaa Himmel. Herfra bødes vi ind i en stor smuk Sal, rigelig høj til det med to ejendommelige ottekantede Kupler prydede Loft. Her sad et Par ældre Damer, som straks bød os Velkommen med den største Venlighed og Ligefremhed, som var vi Husets intimeste Venner og ikke vildt fremmede Fugle fra et Land hundreder af Mile borte. Et hjemligt, hyggeligt Pust, som vi ikke havde kendt, siden vi for halvanden Maaned tog hjemmefra, slog os her i Møde fra disse ukendte Mennesker. Den unge Dame forsvandt, men hun kom snart igen med en elegant Bakke med Citronlimonade, lækre Smaakager og Frugter.

— Ikke Spor af Ceremonier, Præsentation eller Eksamination om Navn, Stand og Hjemstavn. For at undskylde, at vi saadan kom med Døren ind i Huset, hilste vi fra Nordmændene, men vi mærkede snart, at noget Bindeled med Bekendte aldeles ikke var nødvendigt for at blive modtaget. Det var første Gang i mit Liv, at jeg stod ligeoverfor det fænomenale Faktum, at det var nok at være ret og slet Menneske.

Uden videre Omsvøb udtalte vi vort Ønske om at faa Lov at leve nogle Dage i Kolonien. Efter at Damerne havde vekslet nogle Ord indbyrdes, erklærede de, at det nok kunde lade sig gøre, og da vi efter et Par Timers Forløb atter var i Kolonien, blev vi af en svenskTalende Dame vist op ad et Par smaa for ethvert arabisk Hus karakteristiske lidt kringelkranglede Trapper til det højeste Værelse — en pragtfuld Sal, sine seks Alen høj, med blaat Kuppelloft, med forgyldte Ornamenter og med herligt Lys strømmende ind ad mægtige rundbuede Vinduer. Herfra hilste os hver Morgen den straalende rødglødende Morgensol, og Udsigten derfra strakte sig fra Oliebjergets højeste Top ned over Stadsmurens Tinder og langt bort mod Judæas blaa Bjerge i Syd — et henrivende Billede, malerisk saavel i Farver som Former. Under de behageligste ydre Forhold kom vi fra nu af til at leve med i et Samliv mellem Mennesker saa ædelt, fint, hjerteligt og ideelt, at Virkeligheden forekom os som en vidunderlig skøn Drøm. Vi tænkte kun at blive her nogle faa Dage — Opholdet blev nær ved 3 Uger, og havde ikke Pligterne kaldet hjemme, var vi der sandsynligvis endnu.

Var jeg blot i Stand til at give et nogenlunde tro Billede af det Liv, som her levedes, saa at man herhjemme paa vor egen Jord kunde faa Lyst og Mod til at leve et lignende uselvisk Samfundsliv, da vilde virkelig noget stort være naaet.

Kolonien bestaar af ca. 120 Mennesker, Mænd og Kvinder, fra Børn gennem alle Aldre til Oldinge. Hovedparten af Koloniens Medlemmer er Svenske og Amerikanere, derimellem en dansk og en norsk Dame, nogle Arabere, en Indier og en Spanier. Ingen religiøse Dogmer binder

dem sammen, kun ét Bud: Elsk din Næste som dig selv! Ingen udøver nogen direkte religiøs Paavirkning paa den anden; man samles fuldstændig tvangfrit Morgen og Eftermiddag til en kort Andagtsstund, hvor man synger et Par amerikanske Salmer, og den, som i Øjeblikket føler sig kaldet, beder en Bøn, læser et Kapitel op af det ny Testamente og knytter nogle almengyldige etiske Betragtninger dertil. »Vort Liv er vor Prædiken« er iøvrigt deres Valgsprog. Og deres Liv er sandelig en god Prædiken.

De erklærer selv, at de lever som en eneste stor Familie — ja, hvis de sagde: Som en stor Familie burde leve, da var det sandt, men de har sikkert under deres 30-aarige Samliv helt glemt, hvilke Rivninger, hvilken Kiv og Splid om Bagateller, hvilken Herskesyge og Dømmesyge der i Almindelighed raader i vore kære store Familier. Af alt dette, som forbitrer de fleste Menneskers daglige Liv og nedsætter deres Virkekraft, og hvorved de spilder en uforholdsmæssig Mængde Energi, findes her absolut intet. Alle er besjælede af Tanken om det Almenes bedste, ingen søger først og fremmest sin egen Vinding. Omgangstonen indbyrdes og mod Fremmede er jævn, hjertelig, rolig og ligefrem, uden nogen Sinde at gaa over i den hysteriske Venskabelighed, som ofte er et Skalkeskjul for den dybeste Bitterhed og Misundelse. I al den Tid, vi var der, hørtes ikke et splidagtigt eller heftigt Ord, intet Udslag af Haardhed eller Bitterhed, ingen Byden og Befalen — alt gik saa roligt og stille som et velreguleret Urværk. Og som det gik nu, havde det gaaet altid, erklærede hvem man talte med — og deres Udsagn stod absolut til troende, en ren frisk Sandhedsatmosfære strømmede os i Møde fra hver Krog. Og her fandtes ingen skjulte og mørke skumle Kroge, ingen Døre var laasede, ingen havde nogle Hemmeligheder for den anden, men ingen blandede sig næsvist og nærgaaende ind i den andens Gøren og Laden. Ingen følte sig tilsidesat, ingen trykket eller forurettet — alle følte sig glade ved efter bedste Evne at udføre det Arbejde, som laa for Haanden. Ingen ræsonnerede over, at han maaske bestilte mere end en anden, eller at den ene havde et bedre Værelse eller bedre Klæder end den anden. Enhver havde det netop, som han vilde og kunde være glad uden at plages af Græmmelse over, at en anden havde det en haarfin Streg bedre. Ingen Antydning af Over- og Underordnede — alle Sideordnede, og ingen mærkbar personlig Ledelse eller Arbejdsfordeling. Og dog gik alt som efter en Snor, ingen sprang i Vejen for den anden, ingen for'r stundesløs fra det ene til det andet — man har svært ved at tænke sig, hvordan det er muligt. Vi spejdede forgæves efter den ledende Aand, den var og forblev usynlig, og naar vi spurgte om, hvordan det gik til, svaredes, at det vidste man ikke, det gik af sig selv, og saadan havde det

altid gaaet. Maskinen var sat i Bevægelse, ingen vidste af hvem eller hvornaar, og den blev ved med at gaa lydløst, sikkert og taktfast.

Intet lille privat Hjem kan være saa mønsterværdigt fint holdt som dette store med sine mange Annexer. Og man mærkede aldrig noget til denne hæsblæsende Travlhed, som saa ofte fordærver Hyggen i et Hjem, hvor Skuren og Pudsen er bleven til en kronisk Sygdom; enhver tog stille og bramfrit sin Del af det huslige Arbejde og udførte det i en Haandevending uden overflødig Larm.

De samme Damer, som i ladylike Paaklædning ved Middagsbordet eller Aftenselskabeligheden i den smukke Salon diskuterer sociale, etiske og æstetiske Problemer med os, træffer vi om Morgenen med Gulvskruppen i Haand eller efter Bordet ved Opvaskerbaljen, den ene i Skræderiet, den anden ved Bagerovnen. De indtagende unge og gamle Mænd ser vi passende Hestene og Æslerne, som Kuske eller Ryttere, ved Høvlebænk og Drejelad, i Smedje eller i det storartede Fotografilaboratorium, som for Tiden leverer de bedste Billeder fra hele Orienten.

Intet Arbejde er for smaat, for simpelt eller ringe, ingen passer paa den anden, om han bestiller nok eller om han stikker noget til Side for sig selv, det gaar ad den ædle Frivilligheds- og Troskabsfølelses Vej. Ikke en skreven Linie, ingensomhelst Kontrakt findes mellem Medlemmerne — for dem alle har den stiltiende Overenskomsts Lov større Værdi end skrevne Paragrafer og Ord, som snedigt kan omfortolkes i det uendelige. Ingen har givet et skriftligt Løfte om at leve og virke saa eller saa, eller forlanger nogen Slags Garanti for ikke at blive forurettet eller kastet bort. Alt er bygget op paa den klippefaste Tillids sikre Grund. Det er vistnok det eneste civiliserede Samfund i Verden uden en skreven Lov, uden Dokumenter med Segl og Stempler, uden Protokoller over, hvad den og den har gjort eller hvad den og den nøjagtig har faaet og skal svare til. Og paa Trods af — eller snarere sikkert paa Grund af — denne Mangel paa minutiøse skrevne Regler, leves Livet her saa rigt og muntert og virksomt og sundt, at det gamle officielle Samfund, som sidder op til Halsen i Love og Reglementer, Gældsforskrivninger og Kontrakter, som næppe kan trække Vejret i den af muggent Papir, Blæk og Tryksværte beklumrede Luft, burde dø af Misundelse, om det vidste, hvor herligt man her kan leve uden alt dette Skrammel.

Nu hører jeg — og har forresten længe hørt den forbavsede Læser spørge: Ja, men hvordan gaar det med Økonomien, her maa da være et vist Punkt, som man ikke saa let kommer uden om? Jo, ogsaa paa dette kildne Omraade sker der Under i vore Dage. Fra Begyndelsen af har Koloniens faste Grundstamme — hvoraf flere var økonomisk meget velstillede — ræsonneret saaledes:

Vi er ikke komne til Jerusalem for at bevare og formere Gods og Guld, men for at leve et rent, ædelt og nøjsomt Liv i Aand og Sandhed og Næstekærlighed, saaledes som det fortælles om de første kristne Menigheder, der skal have levet her paa disse gamle minderige Steder. Denne Tænkemaade har forplantet sig til alle dem, som siden enten gennem Fødsel eller Valgslægtskab ude fra har sluttet sig til Kolonien. Flere af de unge, med hvem vi talte om økonomiske Spørgsmaal, erklærede med levende Overbevisning: Vi er ikke her i Jerusalem for at tjene Penge! Men nu kan man jo let tænke sig, at et Samfund med saa sjældne Grundsætninger, nødvendigvis maa komme til at kæmpe med økonomiske Vanskeligheder, omgivet paa alle Sider af de glubende Ulve, som kaldes det bestaaende Samfund, med sin udprægede Mammonsdyrkelse. Under de aller vanskeligste Perioder, naar Vanskelighederne var saa store, at Kolonisterne om Morgenen ikke vidste, hvor de skulde faa Middagsmaden fra, blev de dog ikke rokkede i deres Overbevisning om, at Verdensstyrelsen — Gud — nok skulde føje det saa, at de fik, hvad de til den legemlige Nødtørft behøvede, naar de blot ikke tabte Troen paa Sandhedens og Retsindets endelige Sejr. Og saaledes er det ogsaa gaaet. — Besværlighederne er lidt efter lidt overvundne ved samlet Kraft og ved, at ingen har været Forræder mod den fælles Sag. Og de trange Tider har ingenlunde virket splittende, thi alle har lige kærligt og broderligt delt de onde Dage lige saa vel som de endelig oprundne gode. Og at disse onde Dage hverken har været korte eller milde, faar man en Forestilling om, naar man hører Beretninger om de Hindringer og Forfølgelser, som Kolonien i næsten hele sin Ungdomstid har været udsat for — Begivenheder, som omtales uden Had og Bitterhed mod Forfølgerne, kun som Mindet om en ond Drøm.

Det vilde fylde Numre af vort Tidsskrift, om vi skulde fortælle om alle de vanvittige Beskyldninger, som i Tidens Løb er blevne rettede mod Kolonien som Helhed og dens enkelte Medlemmer af fanatiske Dogmatikere. Jeg afstaar med Glæde fra at gengive disse Taabeligheder, hvorom er skrevet en lang og indgaaende Beretning i et amerikansk Tidsskrift for i sin Tid at rense Kolonien lige overfor Landsmænd i Hjemlandet, som ikke kender det rette Forhold; — jeg vil blot som en Mærkelighed anføre, at det altid var Muhamedanerne, som ædelmodigt beskyttede Kolonien, naar deres egne Landsmænd — amerikanske Konsuler — optraadte som deres argeste Fjender. Da det en Gang kneb ret stærkt med at skaffe Penge til at betale Huslejen til den arabiske Vært — den Gang boede de til Leje i et mindre Hus ved Damaskusporten indenfor Stadsmuren — gik den amerikanske Konsul, som var bekendt med Forholdet og nu

endelig haabede at faa Ram paa de frække Mennesker, som ikke vilde danse efter hans Pibe, til Araberen og raadede denne til at smide Kolonien paa Gaden, da han alligevel aldrig fik sine Penge.

— Nej, mente vor Araber, jeg har altid kendt de Mennesker som gode, brave og paalidelige, jeg faar nok mit, naar jeg blot giver dem Tid, indtil da boer de uantastede i mit Hus.

Den smarte Yankee gik harmfnysende sin Vej, den taalmodige og menneskekærlige Muselmand fik Ret. Men omsider blev hans Hus for lille, Kolonien tog til i Velstand og maatte flytte ud i det smukke store Hus i Dalen nedenfor Oliebjerget, hvor den og vi nu bor i det solideste Velvære.

Men da Velstanden første Gang rent uforvarende kom ind ad Døren ved, at Ejeren af en udmærket Antikvitets- og Orientvareforretning sluttede sig som Medlem til Kolonien og giftede sig med en Datter i en af dens Familier, da lagde man næsten bekymret Raad op, om ikke muligen disse jordiske Goder skulde blive en Hindring for Udfoldelsen af et uselvisk virksomt Liv. Omsider besluttede man sig dog til at overtage Driften af Forretningen under Forudsætning af, at man stadig holdt sig skarpt for Øje, at det var lettere at leve i Aand og Sandhed under smaa trange Kaar end under store gode, som let kunde medføre Fristelse til Forsømmelse af Udviklingen af de dybeste og højeste aandelige Egenskaber.

Men paa den anden Side ræsonnerede man som saa, at blot man bevarede sine Grundidealer ubesmittede, vilde det indbyrdes Liv ikke blive forrykket, medens et økonomisk Velvære kunde sætte dem i Stand til at virke kraftigere udadtil, saa at deres ledende Idéer fra at være saa at sige Koloniens Privatejendom, kom ud som de mange Fællesejendom. Og dette er nu paa mange Maader stærkt paa Vej til at ske. Fra først af kom egentlig kun Venner og Bekendte af Kolonien paa Besøg og levede der nogle herlige fredfulde Dage. De fortalte om alt det gode, de havde nydt, til fjærnere Bekendte, og Rygtet om alle Koloniens gode Egenskaber og uegennyttige Opofrelse for de Besøgende, spredte sig. Det naaede ogsaa til Rejseagenternes Øren, som, naar de ikke synderlig mange større eller mindre gode Hoteller ikke kunde modtage og huse den stadig voksende Strøm af Rejsende, henvendte sig til Kolonien og forespurgte, om den ikke vilde paatage sig Værtskabet for nogle af de bedste Turister. Det gik de ind paa. De flyttede sig lidt nærmere sammen og afstod deres bedste Værelser til de ubekendte Fremmede, som de med ægte Broderkærlighed sørgede for saa godt, at Rejseselskaberne snart ikke kunde finde sig til Rette i Jerusalem undtagen indenfor den amerikanske Kolonis Mure. Mange kommer igen blot for at leve nogen Tid i Kolonien, mange, som kun har tænkt at blive der nogle Uger, bliver det i lige saa

mange Maaneder, forvisset om, at man ingen Steder blandt fremmede Mennesker bliver modtaget med større Velvilje og sørget for med større Omhu end her. I Begyndelsen forlangte de ingen eller en meget ringe Erstatning for denne overordentlige Gæstfrihed, men efterhaanden som Strømmen af Rejsende truede med at skylle dem selv bort, maatte de tage Rejsebureauernes Priser af de Selskaber som kom med deres Kuponer. Men intet Hotel i Verden byder sine Gæster noget lignende som her, hvor de lever med i den store Familie, ompuslede af kærlige Hænder fra Morgen til Aften. Det kan nok hænde, at enkelte Rejsende, som ligger i Jerusalem for at studere, eller som synes at være mindre godt stillede eller ved Idéfællesskab kommer i intimere Rapport til dem, ret snart kan føle sig saa hjemme, som var de en af deres egne. Iøvrigt er der næppe nogen synderlig mærkelig Forskel paa deres Væsen indbyrdes eller lige overfor Gæsterne. Disse prægtige Mennesker synes at være i Besiddelse af et saadant uudtømmeligt Fond af Hjertensgodhed, at de kan regne og behandle enhver, der kommer indenfor deres Kreds, som en Søster eller Broder. Der er aldrig Tale om, at Omsorgen for Gæsternes Velvære staar i noget som helst Afhængighedsforhold til, om de betaler intet, lidt eller meget for deres Ophold. Rent materielt set lever alle under absolut ens Kaar; det er som sagt kun Aandsfællesskab og dybere Forstaaelse, som bringer en og anden helt ind i deres Midte.

Det daglige Liv leves her under de festligste og fornøjeligste Former. Maaltiderne, som altid indledes med en kort, smuk Salme, indtages i to store, dejlige hvælvede Sale, hvor de elegant dækkede, rigt blomstersmykkede Borde tager sig nydeligt ud imod de kridhvide Vægge. Jeg kan ikke glæde Læserne med at fortælle, at de er rene Vegetarer; de indrømmer, at de vegetariske Principper er de eneste rigtige, men at realisere dem hele Aaret rundt i Palæstina, hvor Havedyrkningen endnu ikke staar saa synderlig højt, har sine Vanskeligheder, som de endnu ikke har indladt sig paa. Imidlertid indtager Kødet en temmelig minimal Plads, medens prægtige Frugter, fortræffeligt Brød, Kompotter, Oliven, mange Slags Bagværk og fine Desserter giver en Vegetar mere end rigeligt af hvad han behøver. Mange af Kolonisterne spekulerer paa at erhverve mere Jord og drive Havebrug, og da vil sikkert disse intelligente Mennesker ganske naturnødvendigt lade Vegetarismen følge efter.

Opvartningen besørges med en beundringsværdig Præcision og Paapasselighed af Kolonnens unge Damer. Man behøver blot at se hen til et eller andet, som man ønsker sig, øjeblikkelig staar det ved ens Side, og alt gaar med Liv og Glæde og med smaa diskrete Hentydninger til Retternes Godhed.

Ingen som helst alkoholisk Drik

serveres, og ingen i Kolonien er Røger; — her findes intet Forbud herimod, men det falder aldrig nogen ind at forstyrre Harmonien med denne Uskik. De Rejsende viser sig heller aldrig i Selskabslokalerne med Pibe, Cigar eller Cigaretter. Ingen nok saa brutal Røger kan nænne at gøre denne Luft uren.

Man sørger ikke blot for at gøre det saa behageligt for Gæsterne som muligt indendørs; ogsaa langt udendørs rækker Omsorgen. Ens nærmere Bordsfælle spørger gerne ved Morgenmaaltidet, hvordan man ønsker at anvende sin Dag, foreslaar Udflugter saa længe man endnu er ukendt med Forholdene og følger med som den kyndigste og behageligste Cicerone, man kan ønske sig. Brødrene og Søstrene er nøje kendt med alt i og omkring Jerusalem, med deres Hjælp kan man faa Adgang til Steder, som er forment almindelig dødelige. Søstrene, hvoraf nogle arbejde i en muhamedansk Pigeskole, som ligger ved en af Portene til Tempelpladsen er de eneste ikke-rettroende, som har uhindret Adgang til den ellers strængt afspærrede Plads, hvor ingen Kristen slipper ind uden en Masse Formaliteter.

De skaffer En Adgang til jødiske Familier ved deres største Kirkefester og til arabiske ved deres ejendommelige Bryllupper. Kolonisterne nyder en overordentlig Anseelse i Jerusalem og videste Omegn paa Grund af deres uegennyttige Hjælpsomhed imod alle, uanset Nationalitet og Religion. Naar de russiske Pilgrimskarer drager forbi deres Dør paa den lange Vej fra Nazareth til Badestedet ved Jordan, og de ser nogle udasede og forpinte Stakler segne om af Træthed, byder de dem indenfor og plejer dem, indtil de kommer til Kræfter. Da Kopperne for en Del Aar siden huserede i den gamle snavsede By, var »the Americans« de eneste, som turde yde de Syge nogen menneskelig Hjælp.

Ørkenbeduinen, der afskyes og frygtes af Befolkningen i og omkring Byen, faar uden videre Husly i Kolonien, saa tidt han ønsker; man breder bløde Tæpper ud i en af Arbejdsstuerne og trakterer dem baade med Aften- og Morgenmad. Næsten hver Aften saa' vi nogle af disse smukke, maleriske, farveprægtige Skikkelser sidde nede i Gaardhaven med korslagte Ben og Bossen mellem Knæene. Men Kolonisterne selv gaar aldrig bevæbnede og har aldrig nogensinde lidt nogen Overlast paa de lange Rejser igennem Landet, som mange af dem foretager dels som Førere for Turister, dels for at fotografere, samle Blomster eller gøre Indkøb af orientalske Industrivarer. Det kommer af deres aldrig udæskende, men altid fordringsløse, venlige og tiltalende Optræden.

Dette at samle Blomster, presse dem, sætte dem sirligt op i smaa Bøger og sælge dem som Minder til Turister og Pilgrimme, var i de onde Dage mangen Gang Koloniens eneste Indtægtskilde, og man fortsætter endnu med

denne lille Husindustri. Naar i de korte Foraarsmaaneder alle Palæstinas Bjærge, Dale og Enge staar som en uendelig herlig farvemættet Blomsterhave, hvis Mage man næsten ikke ser andet Steds, saa drager Brødrene og Søstrene ud paa lange, dejlige Ture i Landet og vender hjem, belæssede med Markernes skønneste Blomster, som siden tørrede og pressede spredes næsten over hele Verden.

Men det er ikke blot for at samle Blomster til Minde-Album, man drager ud — ogsaa rent botaniske Interesser knytter sig til disse Ture. I Kolonien findes en meget fremragende Botaniker, Mr. *John Densmore*, — jeg nævner hans Navn, hvis nogen af vore hjemlige Botanikere med Interesse for Palæstinas interessante Plantevækst skulde faa Lyst til at sætte sig i Forbindelse med ham. Denne Mand har samlet et ganske enestaaende fuldstændigt Herbarium og sender større og mindre Herbarier til mange europæiske og amerikanske Universiteter. At ture om sammen med denne kundskabsrige, elskværdige Mand i Jerusalems vide Omegn er paa en Gang en æstetisk Nydelse og en Berigelse i Viden om det storladne Landskabs allerintimeste Enkeltheder; om disse interessante Ture maa jeg maaske faa Lov at fortælle en anden Gang.

I et og alt bliver Helhedsindtrykket af den amerikanske Koloni og alle dens Medlemmer saa betagende mægtigt, at enhver, som kan faa Lejlighed til at leve i nogen Tid hos disse Mennesker, maa føle sig lykkelig. Her bliver det lønlige Haab, som slumrer i ethvert Menneskebryst om, at en Gang — ret snart maaske — Sandhed, Retfærdighed og Godhed skal vinde Sejr, saa stærkt befæstet, at Tvivlen for altid synes at forstumme. Den, som allerkraftigst paastaar, at Kiv og Splid altid vil findes i Verden, skal rejse ned til den amerikanske Koloni i Jerusalem. Dens Liv og Virken er det eneste — forekommer det mig — som nu om Stunder berettiger Palæstina til at lade sig kalde det hellige Land!

John Bökelund.

Dansk vegetarisk Forenings Feriekoloni.

Lørdag d. 9. Juli afrejste fra København 20 Drenge i Alderen 10—14 Aar under Tilsyn af Hr. Seminarist *Axel Bramsen*. Det var vor Feriekoloni, der skulde til Vejle, hvis Byraad har været saa elskværdig at stille en Gymnastiksal og et Skolekøkken til Raadighed for os i 4 Uger. Den paagældende Kommuneskole ligger i Byens Udkant, saaledes at der kun er 10 Minutters Gang til den kommunale Sobadeanstalt og 2 Minutter til en Skov, der med sine Bakker, Kløfter og Huler er den mest fuldkomne Tumleplads, man kan tænke sig, for saadan en Flok raske Drenge.

At Kolonien skal leve vegetarisk, ogsaa hvad Kosten angaar, er det vel egentlig overflødigt at bemærke. Den Side af Sagen tager Fru Skolekøkkenlærerinde *Maja Schrøder* sig af, idet der dog til Medhjælp for hende hver Dag vil blive udtaget 4 Drenge efter Tur. Foruden at skrælle Kartofler og besørge Opvaskningen ved Bordet, maa de naturligvis ogsaa gaa Ærinder, vaske op og gøre rent i Køkken og Sovesal. Sengetøjet er lejet (i det dyre Domme forøvrigt) fra Hærens

Inventariedepot; det bestaar af uldne Tæpper, Lagener og Lærredsposer, som ved Udstopning med Halm gives nogenlunde Form efter Madrasser og Hovedpuder; det hele anbringes ganske simpelt paa Gulvet. Der er altsaa ikke Tale om nogen større Luksus, men naar man er træt, sover man udmærket i en saadan Seng, og trætte bliver Knægtene jo nok.

Der er da sikkert ingen Tvivl om, at hver Dag vil blive en Fest for disse Drenge, og det Spørgsmaal, hvor længe Festen vil vare, vil vel næppe trykke dem foreløbig, men de har forøvrigt faaet at vide, at skønt Opholdet derovre er paatænkt at skulle vare i 4 Uger, saa maa de dog være belavede paa at blive sendt hjem paa et tidligere Tidspunkt, hvis vore Penge slipper op. Og lad mig da til Slutning sige, at vi har faaet ca. 230 Kr. ind, saa godt som udelukkende fra Foreningens Medlemmer, af hvilke de allerfleste har ydet Bidrag. Men paa det Tidspunkt, da Børneantallet maatte endelig afgøres, havde vi et sikkert Haab om at faa et Tilskud fra Børnehjælpsdagen, og vi mente da at turde fastsætte Antallet til 20. Vi blev imidlertid skuffede; vi fik ikke en Øre, og det vil sige, at vi mangler ca. 100 Kr., dersom Opholdet derovre ikke skal afkortes. Skulde der derfor findes nogen, som endnu ikke har ydet sin Støtte, eller som kunde ønske at føje lidt til sit første Bidrag, saa er det ikke for sent endnu. Boghandler *Wiene*, Østerbrogade 23 (Tlf. Central 5029), modtager med Tak ethvert Bidrag.

P. Schrøder.

= Vegetarisk Kursted =

ved Holmenkollen, Norge. · Midtstue-Sanatorium,

200 Meter over Havet,

anbefaler sig saavel for syge som friske.

Fast Læge. Badebehandling og Massage. Moderne indrettet.

Sundt Sted. Vintersport.

Moderate Priser. **Forlang Prospektus.**

Dansk Vegetarisk Forening

har til Formaal at udbrede Kendskab til vegetarisk Levevis og modarbejde Brugen af skadelige Nydelsesmidler.

Enhver, der har Interesse for dette Formaal, kan blive Medlem. Der afgives intet Løfte!

Kontingentet: 3 Kr. aarlig (et Ægtepar 4 Kr.) i København, Medlemmer under 20 Aar 2 Kr. Udenfor København er Kontingentet det halve. Heri er indbefattet Betaling for Medlemsbladet.

Formand: Kommunelæge **Mich. Larsen**, Store Kongensgade 25. Kasserer: Boghandler **Wiene**, Østerbrogade 23, modtager Indmeldelser. Sekretær: Redaktør **J. Bøkelund**, Humlebæk; modtager Henvendelser om Afholdelse af Foredrag og praktiske Kursus i veget. Madlavning.

Undertegnede indmelder sig herved i »Dansk Vegetarisk Forening«

Navn *Stilling*

Adresse

„Solblink"s udkommer foreløbig kun med 6 Numre om Aaret.

Vore Fødemidlers procentiske Sammensætning.

Af *John Bøkelund.*

(Forlagt af G. E. C. Gads Universitetsboghandel.)

Denne fortrinlige, klare og letfattelige grafiske Vægtavle (med Vejledning) kan faas i enhver Boghandel eller ved Indsendelse af **Kr. 1 50** til »Solblink«s Eksp.: Wiene, Østerbrogade 23, Kbhvn. Ø. Telf. 5029.

Undgaa Mellemhandlere!

Fra **Plantagen »Bøgelund«** tilsendes almindelige **Grønsager** billig til **Forbrugere.** Bestillinger bedes sendt til

Gartner **Fr. Madsen,** Humlebæk.

Vegetarisk Pensionat

Nær Skov og Strand kan faas hyggelig Pension. Gode Værelser og god Kost. Nærmere Oplysninger hos Fru *Deichmann,* Østerbrogade 9, 1. (Telef. Øbro 1657 y) eller direkte hos Frøken *Sick,* Fakse Ladeplads.

„Solblink"

koster 1 Kr. pr. Aargang + Postpenge. Abonnement kan tegnes paa alle Postkontorer, Bogladerne, i Redaktionen, Humlebæk, samt i Ekspeditionen: Wiene, Østerbrogade 23, Kbhvn. Ø. Telef. 5029.

Alle Vegetarer

bør være Medlemmer af

„Dansk Vegetarianerforening".

Kontingent 3 Kr. om Aaret.

(Et Ægtepar 4 Kr.)

Foreningens Adr.:

St. Kongensgade 25, 2. Sal.

Medlemmerne faar „Solblink" frit tilsendt.

Bøgelund-Jensen,

Raadhuspladsen 2.

KØKKEN-UDSTYR

til vegetarisk Husholdning.

Telefon H. 863.

Vegetariansk Restaurant,

Løvstræde 8, København.

L. Jørgensen Kirkelykke.

Annoncer til »Solblink« sendes til:

Boghandler Emil Wiene, Østerbrogade 23, København Ø. Telefon 5029.

Udgivet af *Dansk Vegetarianerforening.*

Redaktør og Ansvarshavende: *John Bökelund,* Humlebæk.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30. Kbhvn.